

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Pomoc Prawna](#) > [Lithuania](#)

Pomoc prawna

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Jakie są koszty postępowania sądowego i kto je zazwyczaj ponosi?

Koszty pomocy prawnej na etapie sądowym (*antrinė teisinė pagalba*) to koszty, z których wnioskodawca jest zwolniony, mianowicie: koszty postępowania cywilnego, koszty postępowania konstytucyjnego, koszty postępowania administracyjnego, koszty postępowań sądowych dotyczących wykroczeń o charakterze administracyjnym, koszty związane z rozpoznaniem powództwa cywilnego w sprawie karnej, koszty obrony i reprezentacji w postępowaniu (w tym koszty postępowania apelacyjnego i kasacyjnego, niezależnie od tego, kto je wszczął), koszty postępowania egzekucyjnego określone w wytycznych w sprawie wykonywania orzeczeń, zatwierdzonych przez Ministra Sprawiedliwości, oraz koszty sporządzenia pism procesowych, zebrania materiału dowodowego, tłumaczenia i reprezentacji w postępowaniu wstępnym z zakresu pozasądowego rozwiązywania sporów, jeżeli takie postępowanie przewidziano w przepisach prawa lub w orzeczeniu sądu. Pokrywa się także koszty podróży, jeżeli prawo przewiduje lub sąd uzna, że obecność wnioskodawcy jest obowiązkowa.

W sporach transgranicznych w sprawach cywilnych i gospodarczych państwowa pomoc prawna obejmuje:

1. koszty tłumaczenia ustnego;
2. koszty tłumaczenia wniosku o pomoc prawną oraz dokumentów potwierdzających;
3. koszty tłumaczenia niezbędnych pism procesowych wymaganych przez sąd lub właściwy organ i przedłożonych przez wnioskodawcę;
4. koszty podróży, jakie ponosi wnioskodawca, gdy od osób związanych z jego sprawą wymagane jest stawiennictwo w sądzie na podstawie prawa litewskiego lub orzeczenia sądu, a sąd zdecyduje, że osób tych nie można odpowiednio przesłuchać za pomocą żadnych innych środków.

W sporach transgranicznych, gdy wnioskodawca ma miejsce zamieszkania lub główne miejsce zamieszkania w Republice Litewskiej, państwowa pomoc prawna obejmuje koszty związane z:

1. pomocą prawną przyznaną na Litwie przed otrzymaniem wniosku o pomoc prawną przez organy w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym sprawa jest rozpoznawana lub w którym ma zostać wykonany wyrok;
2. tłumaczeniem wniosku o pomoc prawną oraz dokumentów potwierdzających.

Jeżeli strona jest uprawniona do pomocy prawnej na etapie sądowym finansowanej w 100% przez Skarb Państwa, jest zwolniona z obowiązku uiszczenia tych kosztów. Jeżeli strona jest uprawniona jedynie do częściowej pomocy prawnej, pokrywa pozostałą część kosztów we własnym zakresie.

2 Na czym polega pomoc prawna?

Przedsądową pomoc prawną (*pirminė teisinė pagalba*) i pomoc prawną na etapie sądowym (*antrinė teisinė pagalba*), a także państwową mediację pozasądową (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) przyznaje się zgodnie z procedurą określoną w litewskiej ustawie o państwowej pomocy prawnej (Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas).

O przedsądową pomoc prawną może wnieść osoba, która potrzebuje informacji prawnych lub porady prawnej, pomocy w przygotowaniu dokumentów składanych do organów państwowych lub samorządowych, pomocy w pozasądowym rozwiązaniu sporu lub sporządzeniu ugody. Podmioty świadczące przedsądową pomoc prawną sporządzają także pozwy o rozwód na zgodny wniosek małżonków, umowy rozwodowe, wnioski o wydanie nakazu sądowego, sprzeciwy wobec wniosków wierzycieli, wnioski o zezwolenie sądu na sprzedaż nieruchomości lub ustanowienie na niej hipoteki, wnioski o zezwolenie sądu na przyjęcie spadku oraz wnioski o uprzednie zezwolenie sądu na dokonanie czynności prawnej dotyczącej majątku osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie lub częściowo w zakresie pewnych czynności.

Strony mogą skorzystać z przedsądowej pomocy prawnej w dowolnym rejonie Litwy.

O pomoc prawną na etapie sądowym może wnieść osoba, która potrzebuje pomocy w sporządzeniu pism procesowych, obrony lub reprezentacji przez adwokata w postępowaniu sądowym, w tym w postępowaniu egzekucyjnym, reprezentacji na wstępnym pozasądowym etapie sporu, jeśli taka procedura jest wymagana zgodnie z ustawą lub orzeczeniem sądu, zwolnienia z obowiązku zapłaty honorarium adwokackiego, kosztów procesowych i innych kosztów.

O państwową mediację pozasądową może wnieść osoba, która dąży do polubownego rozwiązania sporu cywilnego.

Decyzje o przyznaniu pomocy prawnej na etapie sądowym lub państwowej mediacji pozasądowej podejmuje Służba Państwowej Pomocy Prawnej (Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba).

Wszelkie informacje na temat państwowej pomocy prawnej można znaleźć na stronie internetowej systemu informacji o usługach pomocy prawnej (Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos – TEISIS): <https://teisis.lt/external/home/main>.

3 Jakie wymogi należy spełnić, aby otrzymać pomoc prawną?

Przedsądową pomoc prawną mogą uzyskać obywatele litewscy, obywatele państw członkowskich Unii Europejskiej, osoby legalnie zamieszkujące na terytorium Litwy lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz osoby uprawnione do takiej pomocy na mocy umów międzynarodowych, których Litwa jest stroną. Wszystkie wyżej wymienione osoby są uprawnione do bezpłatnej godzinnej konsultacji w sprawie, która ich dotyczy, bez względu na ich sytuację finansową.

Podmioty świadczące przedsądową pomoc prawną udzielają porad na temat pozasądowego rozwiązania sporu, udzielają informacji na temat systemu prawnego, ustaw i innych aktów prawnych, pomagają w sporządzeniu ugody, w stosownych przypadkach pomagają w wypełnieniu wniosku o pomoc prawną na etapie sądowym lub sporządzają przewidziane prawem pisma procesowe. Odmawia się przyznania przedsądowej pomocy prawnej, jeżeli: roszczenia wnioskodawcy są oczywiście bezzasadne, wnioskodawcy już udzielono obszernych porad w tej samej sprawie, oczywiste jest, że dana osoba jest w stanie uzyskać poradę adwokata bez korzystania z państwowej pomocy prawnej, wniosek nie dotyczy praw i prawnie uzasadnionych interesów danej osoby, z wyjątkiem przypadków reprezentacji określonych przez prawo lub dochodzi do nadużycia państwowej pomocy prawnej lub prawa podmiotowego bądź prawa procesowego.

Pomoc prawną na etapie sądowym przyznaje się tej samej grupie osób, ale z zastrzeżeniem dokonania oceny majątku osobistego (lub rodzinnego) oraz dochodów osobistych.

Pomoc prawną na etapie sądowym można przyznać osobom, których majątek osobisty (lub rodzinny) oraz roczny dochód osobisty w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie przekraczają poziomów normatywnych ustalonych przez rząd litewski, warunkujących uzyskanie pomocy prawnej. Należy zauważyć, że osoby ubiegające się o pomoc prawną na etapie sądowym mają obowiązek przedstawić informacje na temat majątku ruchomego i nieruchomego swojego oraz małżonka.

Bezpłatną pomoc prawną na etapie sądowym, niezależnie od stanu majątku osobistego (lub rodzinnego) lub rocznych dochodów osobistych, mogą uzyskać na przykład: pokrzywdzeni przestępstwem; uprawnieni do świadczeń z zabezpieczenia społecznego; osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności lub uznane za niezdolne do pracy bądź osoby, które osiągnęły wiek emerytalny i w przypadku których ustalono znaczny poziom specjalnych potrzeb zgodnie z procedurą przewidzianą w przepisach prawa; a także inne osoby wymienione w

art. 12 ustawy o państwowej pomocy prawnej.

Odmawia się przyznania pomocy prawnej na etapie sądowym, jeżeli: roszczenia wnioskodawcy są oczywiście bezzasadne, reprezentacja w sprawie nie jest możliwa; wnioskodawca dochodzi zadośćuczynienia za krzywdę spowodowaną zniesławieniem, ale nie poniósł żadnej szkody majątkowej; wniosek dotyczy roszczenia wynikającego bezpośrednio z działalności handlowej wnioskodawcy lub związanej z jego samozatrudnieniem; wnioskodawca jest w stanie uzyskać dostęp do usług prawnych, o które się ubiega, bez korzystania z państwowej pomocy prawnej; wniosek nie dotyczy naruszenia praw wnioskodawcy, z wyjątkiem przypadków reprezentacji określonych przez prawo; roszczenie, w związku z którym wnioskodawca ubiega się o pomoc prawną na etapie sądowym, scedowano na wnioskodawcę w celu uzyskania państwowej pomocy prawnej; wnioskodawca nadużywa państwowej pomocy prawnej lub prawa podmiotowego bądź prawa procesowego; wnioskodawca odmawia uiszczenia części stałych kosztów pomocy prawnej na etapie sądowym; po zbadaniu zasadności roszczenia ustalono, że potencjalne koszty pomocy prawnej na etapie sądowym byłyby wyższe niż kwota roszczenia majątkowego (interes majątkowy); wnioskodawca w innej sprawie uzyskał pomoc prawną na etapie sądowym, ale nie uiszczył stałych kosztów pomocy prawnej na etapie sądowym, w całości lub w części, w wyznaczonym terminie.

Przeprowadzenie państwowej mediacji pozasądowej jest możliwe, jeżeli przynajmniej jedna ze stron sporu jest uprawniona do pomocy prawnej na etapie sądowym.

W sporach transgranicznych, w których majątek osobisty (lub rodzinny) oraz dochody osobiste osób fizycznych zamieszkujących legalnie w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej przekraczają poziom normatywny ustalony przez rząd, ale osoby te wskazują, że nie są w stanie ponieść kosztów postępowania, Służba Państwowej Pomocy Prawnej ustala, czy dana osoba jest w stanie ponieść koszty postępowania, biorąc pod uwagę koszty życia w innym państwie członkowskim, w którym ta osoba ma miejsce zamieszkania lub główne miejsce zamieszkania, i może zdecydować o przyznaniu pomocy prawnej na etapie sądowym. W takim przypadku oceny, czy wnioskodawca jest uprawniony do pomocy prawnej, biorąc pod uwagę jego majątek osobisty (lub rodzinny) i dochody osobiste, dokonuje się zgodnie z ustawodawstwem miejsca zamieszkania lub głównego miejsca zamieszkania wnioskodawcy.

4 Czy pomoc prawna przysługuje we wszystkich rodzajach postępowań?

Tak, z wyjątkiem sporów transgranicznych. W sporach transgranicznych państwową pomoc prawną przyznaje się w sprawach cywilnych i gospodarczych.

5 Czy istnieje odrębna procedura odnosząca się do sytuacji wyjątkowych?

Tak. W przypadku gdy w postępowaniu karnym obecność obrońcy lub upoważnionego pełnomocnika jest obowiązkowa, adwokata świadczącego pomoc prawną na etapie sądowym wyznacza śledczy prowadzący postępowanie przygotowawcze, prokurator lub sąd rozpoznający sprawę.

6 Gdzie można uzyskać formularz wniosku o pomoc prawną?

Formularz wniosku o pomoc prawną na etapie sądowym wraz z dokumentami uzupełniającymi oraz formularz wniosku o państwową mediację pozasądową wraz z dokumentami uzupełniającymi można znaleźć na stronie internetowej dotyczącej państwowej pomocy prawnej: <https://vgtp.tlrv.lt/en/links/requests>

Formularz wniosku, który składa się w sporach transgranicznych, można znaleźć na [europejskim portalu „e-Sprawiedliwość”](#).

7 Jakie dokumenty należy załączyć do wniosku o pomoc prawną?

Dokumenty, które należy złożyć, można znaleźć na stronie internetowej dotyczącej państwowej pomocy prawnej: <https://vgtp.tlrv.lt/en/links/requests>

W przypadku sporów transgranicznych:

1. Formularz wniosku o pomoc prawną (podpisany przez osobę składającą wniosek o pomoc prawną lub jej

- pełnomocnika, który musi przedstawić pełnomocnictwo).
2. Dowód tożsamości: paszport, dokument tożsamości, zezwolenie na pobyt stały lub czasowy na terytorium Litwy/państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
 3. Dokumenty potwierdzające roszczenie (np. orzeczenia sądu już wydane w danej sprawie, umowa, jeżeli roszczenia dotyczą wykonania umowy, itp.).
 4. Zaświadczenie (lub poświadczenie) wydane przez właściwy organ państwa zamieszkania, potwierdzające, że dana osoba jest uprawniona do uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej w swoim państwie zgodnie z przepisami tego państwa.

8 Gdzie należy złożyć wniosek o pomoc prawną?

Do Służby Państwowej Pomocy Prawnej:

Odminių g. 3, 01122 Vilnius

Tel. 8 700 00 211

Faks 8 700 35 004

E-mail: teisinepagalba@vgtpt.lt

9 W jaki sposób można się dowiedzieć o zakwalifikowaniu do uzyskania pomocy prawnej?

Należy zwrócić się do Służby Państwowej Pomocy Prawnej.

10 Co należy zrobić w razie zakwalifikowania się do uzyskania pomocy prawnej?

Należy złożyć wniosek wraz z niezbędnymi dokumentami do Służby Państwowej Pomocy Prawnej.

11 Kto wybiera adwokata lub radcę prawnego dla osoby, której przyznano pomoc prawną?

Służba Państwowej Pomocy Prawnej.

12 Czy pomoc prawna obejmuje wszystkie koszty postępowania?

Osoba, której przyznano pomoc prawną polegającą na pokryciu przez państwo 100% kosztów pomocy prawnej, jest zwolniona z obowiązku uiszczenia honorarium adwokackiego oraz kosztów procesu. Osoba, której przyznano pomoc prawną polegającą na pokryciu kosztów przez państwo, pokrywa pozostałą część honorarium adwokackiego oraz kosztów procesu. Należy zauważyć, że nie przewidziano zwolnienia z obowiązku uiszczenia kosztów procesu poniesionych przez stronę przeciwną, a zatem jeżeli dana osoba wszczyna postępowanie sądowe i sąd oddala powództwo, sąd może nałożyć na tę osobę obowiązek pokrycia kosztów sądowych poniesionych przez stronę przeciwną. W takich przypadkach państwo nie zwalnia strony z obowiązku uiszczenia kosztów procesu poniesionych przez stronę przeciwną.

13 Kto ponosi pozostałe koszty w razie zakwalifikowania się do uzyskania częściowej pomocy prawnej?

Koszty ponosi osoba, która uzyskała częściową pomoc prawną.

14 Czy pomoc prawna obejmuje również koszty odwołań?

Tak, pomoc prawna na etapie sądowym obejmuje również sporządzenie apelacji i reprezentację przed sądem apelacyjnym. Warto zauważyć, że jeżeli pomoc prawną na etapie sądowym przyznano w pierwszej instancji, należy złożyć nowy wniosek wraz ze wszystkimi niezbędnymi dokumentami, aby otrzymać pomoc prawną na etapie sądowym przed sądem apelacyjnym, przy czym Służba Państwowej Pomocy Prawnej ocenia, czy

wnioskodawca kwalifikuje się do uzyskania pomocy prawnej w postępowaniu apelacyjnym.

15 Czy pomoc prawna może zostać cofnięta przed zakończeniem postępowania (lub nawet odwołana po zakończeniu postępowania)?

Tak, jeżeli okaże się, że osoba, której przyznano państwową pomoc prawną, w celu jej uzyskania zataiła informacje lub podała informacje fałszywe. Pomoc prawną można wycofać także na wniosek wnioskodawcy lub jeśli okaże się, że wnioskodawca nadużywa pomocy prawnej, nie współpracuje z adwokatem itp.

16 Czy można zaskarżyć odmowę udzielenia pomocy prawnej?

Tak. Decyzję wydaną przez Służbę Państwowej Pomocy Prawnej można zaskarżyć do litewskiej Komisji ds. Sporów Administracyjnych (Lietuvos administracinių ginčų komisija) (Vilniaus g. 27, Vilnius) lub do Okręgowego Sądu Administracyjnego w Wilnie (Vilniaus apygardos administracinis teismas) (Žygimantų g. 2, Vilnius) w terminie jednego miesiąca od dnia otrzymania decyzji.

17 Czy złożenie wniosku o pomoc prawną powoduje zawieszenie biegu terminu przedawnienia?

Nie.

■ Ostatnia aktualizacja: 26/02/2024

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.